

Primljen 1. 6. 2001.
Prihvaćen 1. 7. 2001.

**Ingrid Damiani-Einwalter,
Mirjana Marković-Marinković,
Nives Sironić-Bonefačić:**

UDŽBENIK *Vieni con me 5* i RADNA BILJEŽNICA

Školska knjiga, Zagreb, 2000.

*Višnja Golac**
Ekonomski fakultet, Zagreb

Vieni con me 5 posljednji je iz serije udžbenika talijanskog jezika istog naslova i predviđen je za rad u osmom razredu osnovne škole, odnosno za četvrtu ili petu godinu učenja, ovisno o tome da li je učenje započeto u četvrtom ili petom razredu. Namijenjen je, dakle, četrnaestogodišnjacima i petnaestogodišnjacima. Pisanje udžbenika stranog jezika za tu dobnu skupinu stavlja pred autore posebne zahtjeve, jer u tom životnom razdoblju učenici počinju sazrijevati, okreću se sebi i svojim problemima, a istodobno počinju spoznavati svijet oko sebe na nov način. Izbor tema vrlo uspješno odgovara tim pretpostavkama. Kroz osam cjelina i Dodatak zastupljeni su sadržaji vrlo usko povezani sa svakodnevnim životom i interesima učenika, pa tako dijalog u prvoj cjelini predstavlja tipičan razgovor djevojaka, malo o modi, malo o simpatijama i ljubavi, te ponešto ogovaranja. U sljedećoj cjelini izneseni su neki problemi mladih (vječni sukobi s roditeljima zbog izlazaka, ljubavni problemi, estetska pitanja, npr. nošenje ortodontskog aparata), i to u obliku pisama uredništvu jednog časopisa za mlade, te njihovih odgovora. Ovako koncipirana lekcija uspješno omogućava proširivanje i razradu teme tako da se iznose pojedinačni problemi učenika te da se zajednički rješavaju. Slične mogućnosti nudi i treća cjelina, u kojoj je obrađen horoskop kroz ve-

selo druženje i šale. Ekologija kao nezaobilazna, aktualna, zanimljiva, a nadasve odgojna tema obrađuje se u četvrtoj cjelini, kroz narativni tekst o onečišćenosti voda i atmosfere, o problemu odlaganja otpada, a u svakom se paragrafu nude i savjeti o tome kako se ponašati ekološki svjesno. Sljedeća cjelina uvodi nas u svakodnevni život, jutarnju žurbu i gužvu u kući, sitne probleme s kojima se susreće prosječna višecлана obitelj. Šesta cjelina vjerno oslikava bratske odnose u izvanrednoj situaciji, nakon nesreće s motorom, a govori i o odgovornosti. Sedma će cjelina biti zanimljiva djevojkama, jer se ovdje radi o izboru ljepote. U istoj cjelini obrađeni su i televizijski programi. I, konačno, posljednja cjelina opisuje kupnju cipele i odjeće, sniženja cijena i rasprodaju. Izbor tema, dakle, u središte stavlja učenika, jer se on može naći gotovo u svakoj od opisanih situacija.

Kroz razumijevanje, obradu i razradu svake od tema, a u tome pomaže mnoštvo vježbi i zadataka, učenici se osposobljavaju za samostalno izražavanje i snalaženje. Pritom znatno pomažu i strukture i leksik, suvremen i frekventan u svakodnevnome govoru, a koji je također primjeren dobi učenika.

Udžbenik je koncipiran tako da uz osnovni tekst postoje još i dodatni, koji se mogu, ali i ne moraju baš svi obraditi, a to ovisi o broju

sati, potrebnoj progresiji te o motiviranosti učenika. Isto tako, sve ponuđene teme oblikovane su tako da se mogu proširivati dodatnim sadržajima, te da se mogu razvijati i prilagođavati učeničkim interesima.

Nakon lekcija u svakoj cjelini slijede zadaci, i to u obliku pitanja u vezi s lekcijom ili su to zadaci višestrukog izbora koji su osmišljeni tako da uvode nove leksičke ili kulturološke sadržaje. U drugom dijelu zadatka postavljena su osobna pitanja kroz koja se primjenjuju, a i proširuju obrađeni sadržaji. U pojedinim cjelinama toj svrsi služe opisi fotografija, transpozicija ili osmišljavanje *interviua*.

Knjiga obiluje autentičnom građom. Pjesmice su sadržajno i leksički vezane za svaku cjelinu, proširuju leksik i mogu poslužiti za daljnju razradu. One su također popraćene pitanjima, osobnim ili strogo vezanim za sadržaj pjesme.

Ilustrativna građa zastupljena je najvećim dijelom u obliku autentičnih fotografija, nepoznatih i poznatih osoba (pjevača, športaša, manekenki), predmeta, prijevoznih sredstava, supermarketa, hrane, talijanskih gradova, pejzaža, zemljopisnih karti i sl.

Crtanih slika ima vrlo malo, uglavnom su predstavljene kao šale.

Za ilustracije su često poslužile i naslovnice novina i revija, televizijski programi iz tiska, razni formulari (telefonski račun, listić lota), prometni znakovi. Jedan od primjera koji bih izdvojila jest označavanje datuma, što je također predstavljeno autentičnom građom i to na kalendaru, naslovnici novina te na *displayu*. Zanimljivi su originalni logotipi poznatih modnih (Versace, Armani, Gucci, Benetton...) i robnih kuća (Upim, Coin, La Rinascente...) te slogani. Sva ta ilustrativna građa olakšava razumijevanje, čini sadržaje privlačnijima, a ujedno učenike obavještava o talijanskoj stvarnosti.

I pristup gramatici prati sazrijevanje učenika. Gramatičke su obrade, kao i u prethodnim udžbenicima, prikazane tabelarno, vrlo su sistematične, uvijek uz uporabu boje kao podloge, te uz označavanje pojedinih struktura, ali su i analitičnije nego u prethodnim udžbenicima, primjereno sada već razvijenijim spo-

sobnostima učenika. Tako se pri nekim obradama (imperativ, nepravni govor) mogu naći i kratka objašnjenja na talijanskom jeziku. Nakon prikaza pojedinih gramatičkih oblika, pod naslovom *Se vuoi saperne di piu'*, ponuđene su složenije strukture koje se već prema situaciji mogu, ali i ne moraju obraditi. Kako se ovdje već obrađuje složenija gramatika, autorice su vodile računa da je ne bude previše. Udžbenik obiluje zadacima za uvježbavanje, koji se temelje na odgovorima na pitanja, povezuju se elementi, sklapaju rečenice, zastupljen je višestruki izbor, opisivanje, transpozicija, prepoznavanje struktura na autentičnim tekstovima i sl.

Mnogi su zadaci kontekstualizirani, pa osim što služe osnovnom cilju – uvježbavanju gramatičkih struktura – mogu se i šire koristiti, na primjer kao polazište za nove dijaloge ili pričavanje.

U Dodatku su ponuđene zabavne teme kao što je horoskop, blagdani i s njima povezani običaji – darivanje, tradicionalna jela, pjesme. Slijedi mala šetnja Italijom uz pomoć zemljopisne karte te fotografija spomenika i raznih kulturoloških zanimljivosti.

Pri kraju udžbenika su tablice s pomoćnim, pravilnim, povratnim i nepravilnim glagolima, te nepravilnim participima. I ovdje se prikaz glagolskih vremena i načina oslanja na boju, što pridonosi preglednosti te lakšem snalaženju i memoriranju. Jako je dobro da učenici mogu na jednom mjestu pronaći ili provjeriti pojedini oblik. Istoj svrsi služi i talijansko-hrvatski rječnik na kraju knjige.

Radna bilježnica opremljena je skromnije od udžbenika jer je predviđeno da se u nju upisuju rješenja. Obiluje raznim tipovima zadatka, a koncepcijom strogo prati udžbenik i nadopunjuje ga, osim što na početku nudi niz zadataka koji služe za ponavljanje i memoriranje gramatičkih struktura obrađenih u prethodnim godinama učenja. Zadaci za uvježbavanje temelje se na nadopunjavanju, umetanju, povezivanju, višestrukom izboru, eliminaciji, transpoziciji, te odgovorima na pitanja, i također su upotpunjeni ilustracijama.

Ovaj udžbenik i oblikom i sadržajima odgovara svim zahtjevima koji se postavljaju i nastavniku i učeniku. Zbog svoje koncepcije može se prilagoditi uvjetima rada pojedinog nastavnika ovisno o broju nastavnih sati, broju uče-

nika te vremenu početka učenja talijanskog kao stranog jezika. Može se reducirati, izabrati sadržaje najprimjerenije učenicima, ali također proširiti novim i aktualnim sadržajima, jer izbor tema to omogućava.

